

אורי אבנרי מנתח את

פסקה הדין

כדי לקבוע מימצאים עובדתיים. זהו החלק המרתק ביותר של פסק-הדין הענק. היא פירקה את העדויות, קבעה למי יש להאמין ולמי לא, ומה אירע באמת. **אקרים ואומר כי זוהי, לדעתו, מלאכת מחשבת. עקבתי אחרי העדויות בפרוטוקול הפטנוגרפי, וכימעט לגבי כל הפרשות הגעתי לאותן המסקנות עצמן. אך מכיוון שהשופטת היא מישפטנית, היטיבה להפעיל את האיזומה החד של ההגיון המיומן לניתוח הדברים ולחיי לזין האמת מן העדויות הסותרות.**

השיכבה השניה מורכבת מן המסקנות. אם פרשה מסויימת היתה כך וכך — מה נובע מזה לגבי אחריותו של בצלאל מיורחי?

אני מניח שעל כך יהיה נטוש ויכוח בעירעור. בדרך כלל אין ביחתימישפט העליון מתערב בהערכת העדויות עצמן. החזקה היא שהשופט, שראה את העדים ושהאזין לדבריהם, מוסמך גם לקבוע אם הם מהימנים או לא, וכיצד להעריכם. אך בית-המישפט העליון יכול להתערב במסקנות הנובעות מן העדויות.

השיכבה השלישית היא המישפטית הטהורה. אחרי שקבעה השופטת מה ישקבעה לגבי העובדות ולגבי המסקנות הנובעות מהן, היה עליה להחליט אם מבחינה חוקית הוכיח העיתון שהוא כתב את האמת בעניינים שיש בהם עניין לציבור, ואם לא הוכיח זאת — אם עומדת לו הטענה כי פעל בתוס'לב, במילים אחרות: האם היה מותר לעיתון לפרסם מה שפרסם, על-סמך העובדות שהיו בידיו.

כאן הלזת כל החומרות של חוק-לשוני-הרע,

חוק זה, וכל חומרותיו מופנות נגד „הארץ“. זהו מוזן למחשבה. גם לגבי העבר, גם לגבי העתיד. ועתה, הבה ננתח כמיטב הבנתנו את פסק-הדין הגדול הזה, של השופטת שולמית ולגשטיין, במישפט-הדיבה של הקבלן בצלאל מיורחי נגד העיתון הארץ. עורכו גרשום שוקן וכתבו אבי ולגטיין.

אין אנחנו יכולים להביע את דעתנו על פסק-הדין, מכיוון שהמישפט רחוק עדיין מסיומה. עדיין לא נערך הדיון על תביעת-הפיצויים בבית-המישפט המחוזי, וכן צפוי עירעור בבית-המישפט העליון. לפי החוק, יש להימנע מכל דבר העלול להשפיע בצורה בלתי-הוגנת על השופטים.

אך מותר לנתח את פסק-הדין עצמו, כדי להפכיר מה יש בו ומה אין בו, ולנפץ תוך כדי כך כמה אנדרות שנוצרו השבוע.

שלוש שכבות

1 יתן הומר כי פסק-הדין דומה לעוגת-קדם המורכבת משלוש שכבות.

השיכבה התחתונה היא עובדתית. לפני השופטת הובאו עשרות פרשות, מהן הנובעות לתביעה ומהן, שהקשר בינן ובין התביעה הוא קלוש ביותר, אם ביכלל יש כזה. לגבי כל פרשה הושמעו עדויות, הובאו מיסמי כים והיו ויכוחים.

השופטת ניתחה את הפרשות האלה, אחת לאחת,

ת חידה שתי משבות, שחלפו במוחי לשמע פסק-הדין:

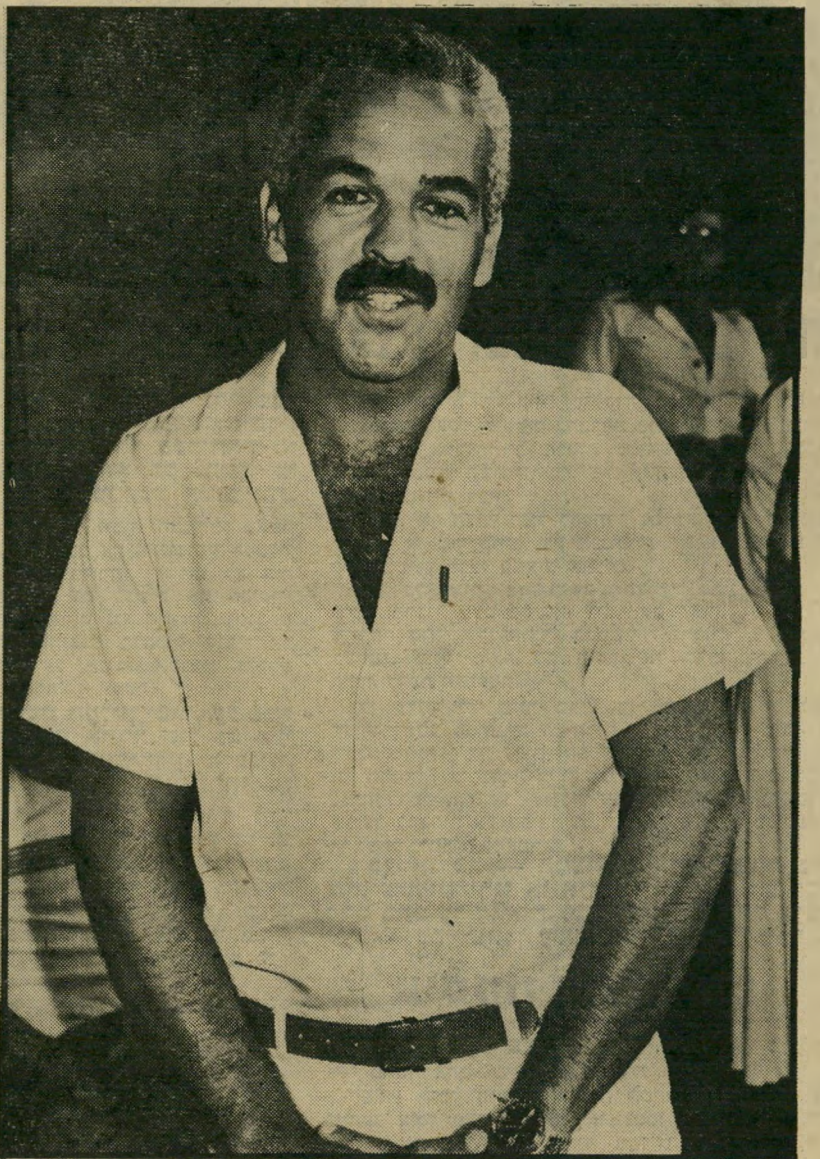
ראשית, איזה מזל שהנתבע הוא העיתון הארץ, ולא העולם הזה. שהרי אילו ניתן אותו פסק-הדין עצמו נגד העולם הזה, היתה נערכת עכשיו ברחבי המדינה אורגיה של שימחה-לאיד. העיתונות, הרדיו והטלוויזיה, אישי ציבור וראשי-מיפלגות היו מתחרים ביניהם בהדבקה ותויות-גנאי לשבועון המסויים. הכל היו אומרים: מגיע להם, למנוולים האלה. סוף-סוף נתנו להם כהוגן. בצלאל מיורחי הוא צדיק-הדור.

אך למרבה המזל, הנתבע הוא „הארץ“. ועל כן התאחדו כל כלי-התיקשות בהלנה על עמיתם — כפי שהיו צריכים לעשות. ניתן לדון בנושא זה באופן אובייקטיבי.

שנית, פסק-הדין זה ניתן על פי חוק-לשוני-הרע. כאשר נתקבל חוק זה, בשנת 1965, היו הכל משוכנעים שהוא מופנה אך ורק נגד העולם הזה. יוזמי-החוק עצמם דאגו לכך, בהכניסם לנוסח החוק כמה סעיפים ומונחים שלא יכלו אלא לחול על השבועון המסויים. הם גם הודו בכך בפומבי.

קראנו לחוק-לשוני-הרע, לשם הקיצור, „חולירע“. הזעקנו נגדו שמיים וארץ. אך העיתונות הכללית עמדה מנגד, באדישות רבה. היא לא היתה מודאגת. אז מה אם ייפגע העולם הזה.

כינתיים עברו 14 שנים. חוק משניים-שני שה עניינים שז מהיכך, לא הפסיד „העולם הזה“ מישפט על פי חוק-לשוני-הרע. ואילו עיתון נים אחרים נפגעו. עתה ניתן פסק-הדין על פי

מי ניצח? מי הובס? כתב „הארץ“ אבי ולגטיין ובצלאל אחר פסק-הדין